

Euroopan unionin
neuvosto

**Bryssel, 24. toukokuuta 2018
(OR. en)**

9264/18

**JEUN 67
EDUC 202
SOC 302
EMPL 239**

EHDOTUS

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	22. toukokuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2018) 269 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE EU:n uusi nuorisstrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2018) 269 final.

Liite: COM(2018) 269 final

Bryssel 22.5.2018
COM(2018) 269 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n uusi nuorisostrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja
vaikutusmahdollisuudet**

{SWD(2018) 168 final} - {SWD(2018) 169 final}

1. Kohti EU:n uutta nuorisostrategiaa

Nuoret ovat innokkaita ottamaan oman elämänsä haltuun sekä tutustumaan muihin ja tukemaan muita. Monet ovat kuitenkin epävarmoja tulevaisuudestaan. Syitä voivat olla teknologinen muutos, väestönkehitys, syrjintä, sosiaalinen syrjäytyminen, valeutiset ja populismi, joiden vaikutuksia työhön, pätevyysiin tai demokratian toimintaan ei vielä tunneta. Nuorten tulee olla joustavampia kuin koskaan pystyäkseen mukautumaan kaikkiin näihin haasteisiin. Heidän tulisi hankkia tarvittavat taidot, jotta he voivat antaa oman panoksensa vauraiden, demokraattisten ja yhteenkuuluvuutta edistävien yhteiskuntien toimintaan Euroopassa ja muualla maailmassa. Nykypäivän verkkoutuneessa maailmassa monet nuoret ovat huolissaan globaaleista ongelmista, kuten ilmastonmuutoksesta tai rauhasta ja turvallisuudesta.

Talouden noususuhdanteesta ja matalammasta työttömyydestä huolimatta epätasa-arvo, jota on myös sukupolvien välillä, ei ole kadonnut. Ensimmäistä kertaa toisen maailmansodan jälkeen on olemassa todellinen riski, että tämän päivän nuori sukupolvi ei saavuta vanhempiansa elintaso¹. Tällä hetkellä 29 prosenttia 16–29-vuotiaista on köyhyys- tai syrjäytymisuhan alla ja 11,6 prosenttia 15–24-vuotiaista on työelämän ja koulutuksen ulkopuolella (NEET-nuoret)² samalla, kun 15,9 prosenttia tämän ikäryhmän nuorista on työttöminä. Työttömyysaste on kaksinkertainen koko väestöön verrattuna. Sosioekonominen syrjäytyminen ja demokraattisen järjestelmän ulkopuolelle jääminen käyvät käsi kädessä³. Nuoret, jotka ovat muita heikommassa asemassa, ovat yleensä myös vähemmän aktiivisia kansalaisia ja luottavat instituutioihin vähemmän kuin muut. He hyötyvät myös vähemmän liikkuvuusmahdollisuuksista, kuten Erasmus+-ohjelmasta.

Euroopalla ei ole varaa haaskata lahjakkuutta tai menettää nuoriaan sosiaaliselle syrjäytymiselle tai passiivisuudelle. Nuorten tulisi olla paitsi oman elämänsä arkkitehteja myös vaikuttaa yhteiskunnan positiiviseen muutokseen. Euroopan uudet solidaarisuusjoukot todistavat useiden nuorten eurooppalaisten halusta osoittaa solidaarisuutta sitä tarvitseville ihmisille ja paikoille, ja tämä on kaiken eurooppalaisen yhteistyön taustalla oleva ydinarvo.

EU:n johtajat vahvistivat vuonna 2016 tarpeen järjestää nuoria tukevia toimia⁴. Bratislavan etenemissuunnitelmassa⁵ ne sitoutuivat luomaan parempia mahdollisuuksia nuorille, ja näitä pyrkimyksiä on jatkettu myöhemmin esimerkiksi toimilla eurooppalaisen koulutusalueen⁶ luomiseksi.

Jotta nuoret voisivat hyötyä EU:n toimista täysimääräisesti, toimissa täytyy ottaa huomioon heidän tavoitteensa, luovuutensa ja lahjakkuutensa. Nuoret puolestaan monipuolistavat EU:n pyrkimyksiä. Tämä sukupolvi on kaikkien aikojen parhaiten koulutettu sekä kaikkein luovin tieto- ja viestintätekniiikan sekä sosiaalisen median käytössä.

EU:ssa on ollut käynnissä jo vuodesta 2002 erityinen EU:n nuorisopoliittinen yhteistyö, joka perustuu aktiivisen osallistumisen ja tasa-arvoisten mahdollisuuksien periaatteisiin, yhdessä muiden nuoriin kohdistuvien politiikkojen, kuten koulutus- ja työllisyyspolitiikan, kanssa. Yhteistyön ansiosta on syntynyt poliittisia ja lainsäädännöllisiä muutoksia jäsenvaltioissa, ja

¹ Valkoinen kirja Euroopan tulevaisuudesta, maaliskuu 2017.

² Eurostat, 2016.

³ Eurofound – Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat:
<https://www.eurofound.europa.eu/fi/topic/NEETs>.

⁴ Komission tiedonanto Investointi Euroopan nuorisoon, COM(2016) 940.

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/21235/160916-bratislava-declaration-and-roadmap-fi.pdf>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/news/towards-european-education-area-2025-2017-nov-14_en

yhteistyö on vaikuttanut nuorisjärjestöjen valmiuksien kehittymiseen. Monet tärkeät haasteet ovat kuitenkin yhä ratkaisematta. Näitä ovat esimerkiksi useampien monimuotoisista taustoista tulevien nuorten, kuten sellaisten, joiden lähtökohdat ovat muita heikommät, osallistaminen ja parempi tavoittaminen ruohonjuuritasolla.

Osallistamalla nuoria naisia ja miehinä sekä lisäämällä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan nuorisopolitiikka voi vaikuttaa positiivisesti maanosan tavoitteeseen nuorista, jotka voivat tarttua mahdollisuuksiin ja tuntea eurooppalaiset arvot omikseen, kuten komission tiedonannossa ”Eurooppalaisen identiteetin vahvistamisesta koulutuksen ja kulttuurin avulla”⁷ on määritetty.

EU:n uudistettu nuorisoalan yhteistyö voi auttaa selvittämään nykyisen osallistumiseen liittyvän paradoksin. Nuoret osoittavat kiinnostusta politiikkaa kohtaan⁸ ja ovat sosiaalisesti aktiivisia: 53 prosenttia on sitoutunut järjestettyyn toimintaan, lähes kolmannes toimii aktiivisesti vapaaehtoisina ja muut kannattavat asioita mediahuomion tai kuluttajavalintojen kautta. He jäävät kuitenkin helposti perinteisten osallistumisen muotojen ulkopuolelle. Nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä sosiaalisesti, ovat aliedustettuina kaikessa toiminnassa. Päätöksentekijöiden täytyy tehdä osallistumisesta todellisuutta kaikille nuorille. Tämä tarkoittaa, että toiminta nuorten hyväksi on avointa, nuoria tavoitellaan ja heidän kanssaan viestitään helposti lähestyttävällä tavalla heidän käyttämiensä kanavien (kuten sosiaalisen median) kautta ja nuorten osallistumista päätöksiin edistetään.

Komissio on sitoutunut lisäämään nuorten osallistumista vuoden 2018 jälkeen joulukuussa 2016 antamassaan tiedonannossa⁹. Neuvosto on puolestaan kehottanut jatkamaan ja tehostamaan tosiasiallista nuorisoalan eurooppalaista yhteistyötä vuoden 2018 jälkeisellä kaudella¹⁰.

Näin ollen komissio ehdottaa EU:n uutta nuorisostrategiaa, jossa otettaisiin huomioon komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteinen sitoutuminen tähän politiikkaan sekä toissijaisuusperiaatteen täydellinen kunnioittaminen. Jotta nuorisopolitiikka olisi vielä tehokkaammin sen tavoitteita tukevan EU-rahoituksen mukaista, strategian tulisi olla voimassa seuraavaan monivuotiseen rahoituskehysten loppuun saakka. Sen painopisteet perustuvat vankkoihin tietolähteisiin¹¹, ulkoiseen arviointiin¹², EU:n toimielinten ilmaisemiin kantoihin sekä vuoden 2017 aikana osana ”kuuntelemisen teemavuotta”¹³ ja ”Uusi narratiivi Euroopasta” -hanketta¹⁴ järjestettyihin kuulemisiin. Niissä korostetaan yksimielisesti, että EU:n nuorisoalan yhteistyöstä on seurannut konkreettisia hyötyjä, ja viitataan sen potentiaaliin. Uusi strategia rakentuu edellisen strategian saavutusten varaan sekä parantaa sen saavutettavuutta, näkyvyyttä ja vaikutusta, jotta voidaan varmistaa nuorten parempi osallistuminen.

⁷ Komission tiedonanto eurooppalaisen identiteetin vahvistamisesta koulutuksen ja kulttuurin avulla (COM(2017) 673).

⁸ Flash Eurobarometri nro 455.

⁹ Komission tiedonanto Investointi Euroopan nuorisoon, COM(2016) 940.

¹⁰ Neuvoston päätelmät nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön strategisista näkymistä vuoden 2018 jälkeiselle kaudelle, toukokuu 2017.

¹¹ Flash-Eurobarometri nro 455, Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database>).

¹² SWD(2017) 280 ja SWD(2017) 281, joissa arvioidaan EU:n nuorisostrategiaa.

¹³ Jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin, Euroopan alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnot sekä jäsenneiltyjen vuoropuheluiden, kohderyhmien, verkkokuulemisten ja sidosryhmien konferenssin tulokset. Ks. oheen liitetty komission yksiköiden valmisteluasiakirja avoimen koordinoitimenetelmän tuloksista nuorisoasioiden alalla 2010–2018.

¹⁴ http://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_fi

Tiivistelmä tärkeimmistä toimista

- Parannetaan **monialaista yhteistyötä** politiikan alojen välillä esimerkiksi **EU:n nuorisoalan koordinaattorin** kautta, jotta nuorille voidaan antaa mahdollisuus vaikuttaa EU-politiikkaan.
- **Seurataan** EU:n nuorisotoimiin käytettyjä varoja.
- Käynnistetään uusi ja osallistavampi **nuorisoasioita koskeva EU:n vuoropuhelu**, joka keskittyy nuoriin, joilla on muita heikommat mahdollisuudet.
- Poistetaan esteitä **vapaaehtoisuuteen ja solidaarisuuteen liittyvän liikkuvuuden tieltä ja edistetään sitä**.
- Pannaan täytäntöön **nuorisotyöohjelma**, jonka avulla lisätään epävirallisen koulutuksen tunnustamista.
- Vahvistetaan EU:n nuorisopolitiikan ja siihen liittyvien EU-ohjelmien välistä yhteyttä (**Erasmus+-ohjelma ja Euroopan solidaarisuusjoukot**).

2. Sitouttaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet

EU:n nuorisoalan yhteistyö tulee hyödyntämään nuorisopolitiikan potentiaalin täysimääräisesti. Se voi tukea nuorten osallistumista demokratiaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklan mukaisesti. Se voi myös tukea sosiaalista osallisuutta sekä kansalaistoimintaa ja sosioekonomista toimintaa (nuorisotyö), joista nuoret oppivat elämäntaitoja, ja jotka toimivat siltana yhteiskuntaan erityisesti muita heikommassa asemassa oleville nuorille.

Tulevina vuosina strategia pyrkii

- antamaan nuorille mahdollisuuden olla **oman elämänsä arkkitehtejä ja kehittää selviytymiskykyään** sekä varustamaan heidät elämäntaidoilla, joilla he pärjäävät muuttuvassa maailmassa
- kannustamaan nuoria **aktiivisiksi kansalaisiksi, sekä solidaarisuuden ja positiivisen muutoksen edistäjiksi** yhteisöissä ympäri Eurooppaa ja inspiroitumaan EU:n arvoista ja eurooppalaisesta identiteetistä
- auttamaan **nuorison sosiaalisen syrjäytymisen** ehkäisyssä
- parantamaan **poliittisten päätösten vaikutuksia nuoriin** vuoropuhelun ja eri aloilla tapahtuvan nuorten tarpeisiin vastaamisen kautta.

Tätä tarkoitusta varten nuorisopoliittinen yhteistyö sisältää kolmeen toiminta-alueeseen ryhmiteltyjä toimia.

SITOUTTAMINEN: Tuetaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen.

YHDISTÄMINEN: Tuodaan yhteen nuoria kaikkialta EU:sta ja muualta maailmasta, jotta voidaan tukea vapaaehtoista sitoutumista, oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, solidaarisuutta ja kulttuurienvälistä ymmärrystä.

VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET: Tuetaan nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä laadukkaan ja innovatiivisen nuorisotyön ja sen tunnustamisen kautta.

Strategiassa kiinnitetään erityishuomiota seuraaviin:

Kaikkien nuorten tavoittaminen: strategialla tulisi pyrkiä parantamaan kaikkien nuorten näkymiä riippumatta heidän taustastaan tai sosiaalisesta asemastaan. Erasmus+ Youth -ohjelmaan kuuluu keinoja, joilla voidaan tavoittaa nuoret, joiden mahdollisuudet ovat muita heikommalla ja jotka muodostavat 36 prosenttia ohjelman tuensaajista¹⁵. Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, jotta EU:n nuorisopolitiikka ja Erasmus+-ohjelma olisivat aidosti osallistavia.

Maailmanlaajuiset ja paikalliset haasteet: nuoret ovat sitoutuneita puuttumaan maailmanlaajuisiin haasteisiin, erityisesti kestäväan kehitykseen liittyviin tavoitteisiin. Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen sitä vastoin alkaa ruohonjuuritasolta ja riippuu nuorten monimuotoisista tilanteista. EU:n nuorisoalan yhteistyön tulisi olla paremmassa yhteydessä päätöksentekijöihin ja paikallistason toimijoihin ja kannustaa nuoria tekemään omia ruohonjuuritasoaloitteita.

Virtuaalinen maailma: digitaaliset teknologiat ovat mullistaneet nuorten elämän monin eri tavoin, ja politiikassa tulisi ottaa huomioon sekä siihen liittyvät mahdollisuudet että haasteet hyödyntämällä sosiaalisen median potentiaalia, varustamalla nuoret digitaalisilla taidoilla ja tukemalla kriittistä ajattelua ja medialukutaitoa.

2.1. SITOUTTAMINEN

Euroopan tulevaisuusnäkökuvien taustaa vasten juuri nyt on oikea aika **kuunnella nuoria ja antaa heille mahdollisuuksia** muuttaa unelmansa todeksi.

Useat nuoret haluavat osallistua politiikkaan ja odottavat, että heidän mielipiteensä otetaan huomioon. Nuoret ovat usein vanhempia väestöryhmiä vähemmän sitoutuneita äänestämiseen tai tiettyihin poliittisiin ryhmiin, vaikka he ilmoittavat olevansa kiinnostuneita politiikasta ja suhtautuvat positiivisesti EU:hun. Tunne EU-kansalaisuudesta on voimakkaampi vuoden 1980 jälkeen syntyneillä (73 %) kuin niillä, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1946 (54 %)¹⁶. Kuten katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen 2017¹⁷ korostetaan, nuorison sitoutuminen on ratkaisevan tärkeää vuoden 2019 europarlamenttivaalien näkökulmasta.

EU:n nuorisopolitiikassa keskustellaan nuorten kanssa jäseneltyjen vuoropuheluiden¹⁸ kautta, ja ne ovat tavoittaneet jo yli 200 000 nuorta vuoden 2010 jälkeen. Vaikka niistä on tullut tehokas työkalu, komissio ehdottaa uuden askeleen ottamista ja uudistuksia. Uusi narratiivi Euroopasta -ohjelmasta opitun perusteella nuorisopoliittista **viestintää tulisi laajentaa** EU-asioissa aktiivisia nuorisojärjestöjä laajemmalle ja huomioida monimuotoisempi yleisö myös paikallistasolla. Se tulisi kohdistaa paremmin muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin, esimerkiksi rakentamalla Erasmus+-ohjelman osallisuus- ja monimuotoisuusstrategian¹⁹ pohjalle, ja hyödyntää samalla nuorten asiantuntijoiden ja tutkijoiden asiantuntemusta. Arvostettujen EU:n nuorisoasioiden konferenssien ja kokousten lisäksi nuorisoasioita koskeva EU:n vuoropuhelu **hyväksyy uudet ja vaihtoehtoiset osallistumisen muodot, esimerkiksi internetkampanjat** ja Euroopan nuorisoportaaliin yhdistettyjen digitaalisten alustojen kautta käydyt kuulemiset. Vuoropuhelua koordinoidaan EU-tasolla, nuoret osallistuvat siihen kaikilla tasoilla ja sitä tuetaan

¹⁵ Erasmus+ -vuosikertomus 2016.

¹⁶ Eurobarometri nro 86, 2016.

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-118_fi.htm

¹⁸ Jäsenelty vuoropuhelu on 2010–2018 strategian mukainen nuorisoasioissa käytettävä kuulemismuoto.

¹⁹ http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

kansallisissa työryhmissä parannetuilla seurantajärjestelyillä. Vuoropuhelun tulisi olla vaikuttavuudeltaan **avointa ja näkyvää**. Jotta nuoret voivat muodostaa mielipiteensä faktojen ja perusteltujen väitteiden perusteella, laadukkaan tiedon saatavuus on olennaisen tärkeää.

EU-tason yhteistyö keskittyy

- **uuden nuorisoasioita koskevan EU:n vuoropuhelun käynnistämiseen** EU:n poliittisiin päätöksiin vaikuttavia monimuotoisia nuorison puheenvuoroja varten
- **Euroopan nuorisoportaalien yhdistämiseen** keskitetyksi digitaaliseksi asiointipisteeksi, jonka kautta nuoret voivat olla vuorovaikutuksessa EU:n kanssa
- **lisäämään nuorten osallistumista** demokratian toteuttamiseen, esimerkiksi lisäämällä luotettujen lähteiden vahvistaman laadukkaan tiedon saatavuutta ja edistämällä osallistumista **Euroopan parlamentin vaaleihin ja muihin vaaleihin**
- **tukemaan nuoria osallistumisen oppimisessa** ja lisäämään kiinnostusta osallistuvaan toimintaan kaikkialla Euroopassa ja Euroopan ulkopuolella **Erasmus+-ohjelman** kautta.

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään

- **vuoropuhelun ja osallistavien välineiden edistämiseen kaikilla päätöksenteon tasoilla**, esimerkiksi nuorisovaltuustojen avulla, kiinnittämällä erityishuomiota palautemekanismeihin ja monimuotoisista taustoista tulevien nuorten tavoittamiseen. Tähän voi sisältyä osallistavien käytäntöjen käyttöönottoon tarkoitettu tuki viranomaisille esimerkiksi valmiin keinovalikoiman muodossa
- **kannustamaan nuoria sitoutumaan sosiaalisesti ja yhteiskunnallisesti** esimerkiksi osallistumalla nuorisojärjestöjen toimintaan tai verkkoaktivismiin
- **auttamaan nuoria osallistumiseen valmistautumisessa** nuorisotyön, nuorisoparlamenttien tai parlamenttisimulaatioiden sekä kansalaiskasvatukseen ja medialukutaitoon liittyvien toimien kautta ja yhteistyössä virallisen koulutuksen ja viranomaisten kanssa
- tutkimaan innovatiivisia ja vaihtoehtoisia **demokraattisen osallistumisen muotoja**
- **EU:ta koskevaa keskustelua edistävien työkalujen käyttöön**, kuten Uusi narratiivi Euroopasta -ohjelmassa kehitettyjen keinojen käyttöön.

2.2. YHDISTÄMINEN

Nuorisostrategia tukee nuorten **mahdollisuuksia** saada omakohtaisia kokemuksia vaihto-ohjelmista, yhteistyöstä ja kansalaistoiminnasta eurooppalaisessa kontekstissa.

Erasmus+-ohjelma, joka on yksi EU:n menestyneimmistä välineistä, auttaa nuoria laajentamaan näkökulmiaan ja rakentamaan siltoja kaikkialle Eurooppaan ja sen ulkopuolelle. Vuodesta 2014 vuoteen 2020 yli 500 000 osallistujaa saa kokemuksia ja kartuttaa taitojaan ulkomailla nuorisovaihdon ja vapaaehtoistyön kautta. Erasmus+ Virtual Exchange -aloite²⁰ mahdollistaa vuoropuhelun

²⁰ <https://europa.eu/youth/erasmusvirtual>

EU:n nuorten ja Välimeren eteläpuolisten maiden nuorten välillä. Tällaiset kokemukset parantavat työllistettävyyttä ja auttavat kehittämään ymmärrystä eurooppalaisista arvoista ja suvaitsevaisuudesta²¹. EU:n tulisi **lisätä innovatiivisia tapoja yhdistää nuoria** ja rahoittaa samalla hyväksi koettuja tapoja, kuten nuorisovaihtoa ja nuorisjärjestöjen välistä yhteistyötä.

Nuoret osallistuvat entistä enemmän vapaaehtoistyöhön²², mutta vain 8 prosenttia tekee sitä ulkomailla. EU on tukenut vapaaehtoistyötä yli 20 vuoden ajan. Tätä tukea ehdotetaan nyt laajennettavaksi, jotta voidaan tarjota nuorille uusia mahdollisuuksia solidaarisuuden osoittamiseen (kuten työ- tai harjoittelupaikkojen avulla) Euroopan solidaarisuusjoukkojen kautta. Sen **täyden potentiaal**in toteuttamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kansalliset ohjelmat mahdollistavat rajatylittävän toiminnan, komission ja jäsenvaltioiden tulisi tehdä yhteistyötä tukipolitiikan sekä lainsäädäntö- ja hallintoympäristön kehittämisessä.

²¹ http://www.researchyouth.net/documents/ra_y_policybrief_2014.pdf

²² 31 % nuorista on osallistunut vapaaehtoistoimintaan viimeisten 12 kuukauden aikana (6 prosenttiyksikön kasvu vuoden 2014 Eurobarometrissä nro 455).

EU-tason yhteistyö keskittyy

- **nuorten yhdistämiseen ympäri Eurooppaa ja Euroopan ulkopuolella** ottamalla huomioon **Euroopan nuoret yhdessä -aloitteesta**²³ saadut kokemukset ja rakentamalla eri puolilta Eurooppaa lähtöisin olevien nuorten verkostoja Erasmus+ **Virtual Exchange -aloitteen** ja muiden Erasmus+-ohjelman nuorisoalan toimien avulla
- **Euroopan solidaarisuusjoukkojen täytäntöönpanon tukemiseen** poliittisen yhteistyön ja yhteisöjen rakentamisen kautta, erityisesti **päivittämällä ja laajentamalla vuonna 2008 annettua neuvoston suositusta vapaaehtoistyöntekijöiden rajatylittävästä liikkuvuudesta**, ja vahvistamalla edelleen **Euroopan solidaarisuusjoukkojen portaalin** mahdollisuuksia tavoittaa nuoria ja rakentaa yhteisöjä
- **lisäämään osallistumista rajatylittävään oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja solidaarisuuteen Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen välityksellä** painottamalla osallistujia, joilla on muita heikommat mahdollisuudet.

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään

- **nuorten solidaarisuuteen sitoutumisen kannustamiseen** edistämällä tukiohjelmaa ja tällä alueella aktiivisten järjestöjen kapasiteetin rakentamista, lisäämällä tietoisuutta mahdollisuuksista ja tarjoamalla tietoa oikeuksista ja eduista vapaaehtoistyössä tai kansalaistoiminnassa. Kehittäessään kansallisia ohjelmia jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä täydentävyyteen ja synergiaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen kanssa
- **arvioimaan ja poistamaan lainsäädännön ja hallinnon esteitä rajatylittävälle solidaarisuudelle**: jäsenvaltioiden tulisi tunnistaa ja pyrkiä poistamaan esteitä niiden nuorten tieltä, jotka ovat halukkaita osallistumaan rajatylittävään vapaaehtoistyöhön (sosiaalietuudet, sairausvakuutus jne.)
- **vapaaehtoistyöstä saadun kokemuksen tunnustamisen edistämiseen ja oppimistulosten vahvistamiseen**: vapaaehtoistyön itseisarvon lisäksi vapaaehtoistyössä kertyneet taidot ansaitsevat tulla tunnustetuiksi työmarkkinoilla.

2.3. VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET

Nuorisotyöstä on ainutlaatuista hyötyä nuorille heidän siirtyessään aikuisuuteen²⁴, se tarjoaa nuorille turvallisen ympäristön kasvattaa itseluottamusta ja oppia epävirallisessa yhteydessä. Nuorisotyön tiedetään opettavan nuorille avaintaitoja, kuten yhteistyön tekemistä, johtajuutta, monikulttuurisia taitoja, projektinhallintaa, ongelmaratkaisukykyä ja kriittistä ajattelua. Joissakin tapauksissa nuorisotyö on väylä koulutukseen tai työelämään, ja näin ollen se ehkäisee syrjäytymistä.

²³ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/european-youth-together-eacea162018_en

²⁴ Asiantuntijaryhmän tulokset ”The contribution of youth work to address the challenges young people are facing, in particular the transition from education to employment”.
http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/contribution-youth-work-summary_en.pdf

Näiden hyötyjen saamiseksi nuorisotyön kautta saadun epävirallisen koulutuksen **tunnustamista on tarvetta laajentaa**, sillä se olisi erityisen hyödyllistä niille, joilla on vain vähäistä virallista osaamista, ja se parantaisi heidän työllistettävyyttään ja yrittäjyysosaamistaan. Tunnustamista voidaan parantaa järjestelmällisemmällä **laatutyökalujen** käytöllä.

Nuorisotyöntekijöiden tulee puolestaan mukautua nuorten muuttuviin tarpeisiin ja tapoihin sekä **teknologiseen muutokseen**. Nuorisotyöntekijöiden on päivitettävä osaamistaan, jotta he voivat ymmärtää ongelmia, joihin nuoret törmäävät verkossa, ja hyödynnettävä digitaalisen oppimisen tarjoamia uusia mahdollisuuksia kansalaisten eurooppalaisen taitojen puitekehysten²⁵ sekä digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman²⁶ mukaisesti. Nuorisotyö on kärsinyt rahoitusleikkauksista monilla Euroopan alueilla²⁷, joten tällaiset investoinnit ovat usein haastavia.

EU-tason yhteistyö keskittyy nuorisotyöohjelman täytäntöönpanoon laadun, innovaatioiden ja tunnustamisen kehittämiseksi nuorisotyössä:

- kehitetään ja levitetään tietoa **käytännön keinovalikoimista** laadukkaan nuorisotyön tekemiseksi
- tuetaan ruohonjuuritason toimia, jotka koskevat **tunnustamista, innovaatioita ja kapasiteetin rakentamista nuorisotyössä** Erasmus+-ohjelman avulla
- tuetaan keskinäistä oppimista ja kokemusten keräämistä **digitaalisesta nuorisotyöstä, nuorisotyöntekijöiden taidoista ja nuorisotyön rahoituksesta**

²⁵ Tunnetaan myös nimellä DigComp

²⁶ COM(2018) 22 final.

²⁷ Tutkimus: ”Working with young people: the value of youth work in the EU”, ICF-GHK, 2014, Euroopan komissio.

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään

- **laadun kehittämiseen:** nuorisotyöntekijöiden koulutuksessa käytettävien laatutyökalujen ja -järjestelmien tulisi vastata nuorten elämän muuttuvia olosuhteita ja niiden tulisi kuulua sisäänrakennettuina laajempiin laatumenetelmiin, joiden avulla voidaan lisätä organisaatioiden vaikutusmahdollisuuksia.
- **digitaalisiin mahdollisuuksiin mukautumiseen:** nuorisotyön rakenteen, menetelmien ja kanavien tulisi mukautua digitaaliseen maailmaan: nuorisotyössä tulisi käyttää teknologiaa ja pedagogisia käytäntöjä, jotta sen saatavuutta voidaan lisätä ja jotta voidaan auttaa nuoria selviytymään digitaalisiin keinoihin. Digitaalisen nuorisotyön tulisi kuulua osaksi nuorisotyöntekijöiden koulutusta ja osaksi nuorisotyön ammatillisia ja pätevyysstandardeja, mikäli sellaisia on käytössä.
- **tunnustamisen edistämiseen:** jotta voidaan lisätä nuorisotyön arvoa siihen osallistuville nuorille, tulisi kehittää asianmukaisia ja hyväksytyjä välineitä tunnustamiseen epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevan neuvoston suosituksen ja taitojen kehittämisohjelman mukaisesti²⁸.
- **kaikkien nuorten tavoittamiseen, erityisesti niiden, joiden mahdollisuudet ovat muita heikommalla:** nuorisotyöllä on ainutlaatuinen potentiaali tavoittaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ja vastata heidän tarpeisiinsa.

3. Tehokas, keskittynyt ja yhteinen täytäntöönpano kaikilla aloilla

3.1. Työskentely alojen välillä

Eurooppalaisten nuorten tilanteet ovat monimuotoisia, ja niille ovat ominaisia haasteet, joihin on vastattava politiikan eri aloilla. Huolimatta positiivisista trendeistä, kuten suuremmasta korkeakoulukseen osallistuvien määrästä, vähäisemmästä koulunkäynnin varhaisesta keskeyttämisestä ja laskevasta (vaikkakin yhä korkeasta) nuorten työttömyysasteesta²⁹, haasteita, jotka usein liittyvät toisiinsa, on yhä jäljellä. Näitä haasteita ovat tiettyjen jäsenvaltioiden, alueiden ja ryhmien erittäin korkea työttömyys, kasvava nuorisoköyhyys, epävarmat työsuhteet, korkealaatuisen koulutuksen saatavuuden epätasa-arvoisuus sekä terveysongelmat.

Tätä taustaa vasten nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten suuri määrä ovat olleet EU:n painopisteitä, joita on tuettu erityisaloitteilla. Yli 3,5 miljoonaa nuorta on hyötynyt joka vuosi nuorisotakuusta, joka käynnistyi vuonna 2013. Euroopan sosiaalirahasto ja nuorisotyöllisyysaloite investoivat yhteensä 14,5 miljardia euroa suoraan nuorisotyöllisyystoimenpiteisiin vuosina 2014–2020. Edistymisestä huolimatta EU:n nuorisostrategiassa ja nuorisotakuun täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa koskevassa arviointiraportissa korostettiin tarvetta rakentaa yhteyksiä nuorten ja työvoimasektorin välille ja tarvetta tavoittaa nykyistä tehokkaammin NEET-nuoret, joiden haasteena ovat moninkertaiset esteet. Lisäksi kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista koskevassa toimintasuunnitelmassa³⁰ ja lasten suojelua muuttoliikkeen yhteydessä koskevassa

²⁸ Koulutusyhteistyön strategiset puitteet 2020 (2015/C 417/04), Uusi osaamishjelma Euroopalle (COM(2016) 381).

²⁹ Oheen liitetty komission yksiköiden valmisteluasiakirja nuorten tilanteesta EU:ssa.

³⁰ COM(2016) 377

tiedonannossa³¹ vahvistettiin nuorten maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamisen tukemisen merkitys.

Kaikista kahdeksasta toiminnan alueesta³² ei saatu samanlaisia positiivisia tuloksia, vaan arvioiden mukaan ne olivat liian laajoja. Mikään jäsenvaltioista ei käsitellyt jokaista aluetta, sillä niiden merkitys ei ollut samanarvoinen kaikille.

Tehokkuuden lisäämiseksi komissio ehdottaa kaksivaiheista lähestymistapaa:

1) Vahvistetaan nuorisonäkökulmaa kaikilla EU-tason politiikan alueilla

- **varmistamalla, että nuorten ongelmat otetaan huomioon EU:n päätöksenteossa**, erityisesti hyödyntämällä **EU:n nuorisokoordinaattoria**, joka olisi nuorille suunnattu Euroopan komission yhteyshenkilö. EU:n nuorisokoordinaattorin tehtävänä olisi antaa vastuussa olevalle komissaarille neuvoja nuorisopolitiikan alalla, auttaa varmistamaan koordinointi ja yhtenevyys, lisätä tietoisuutta EU:n nuorisoasioihin liittyvistä toimista läheisessä yhteistyössä EU:n toimielinten ja virastojen sekä jäsenvaltioiden kanssa ja jakaa nuorisoasioita koskevan EU:n vuoropuhelun tuloksia ja antaa palautetta nuorille Euroopan nuorisoportaalin ja EU:n nuorisostrategia-alustan³³ kautta.
- parantamalla nuoria koskevien **EU-toimien avoimuutta**, esimerkiksi seuraamalla EU:n nuoriin käyttämiä menoja³⁴
- edistämällä **päätöksenteon osallistavia malleja**, joihin nuoret voivat osallistua, kuten **nuorisopolitiikkalaboratorioita**³⁵
- **tukemalla jäsenvaltioita nuorisopolitiikan kehittämisessä** keräämällä näyttöä sekä keskinäisen oppimisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen kautta, esimerkiksi koskien uusia työkaluja, kuten vertaisarviointeja ja vertaisneuvontaa
- vaikuttamalla nuorisoyhteistyön välineiden, kuten keskinäisen oppimisen, näytön, koordinaattorin tai vuoropuhelun, kautta nuoria koskeviin **monialaisiin aloitteisiin**,

³¹ COM(2017) 211 final.

³² Koulutus, työllisyys ja yrittäjyys, terveys ja hyvinvointi, osallistuminen, vapaaehtoistoiminta, sosiaalinen osallisuus, nuoriso ja maailma sekä luovuus ja kulttuuri.

³³ EU:n nuorisokoordinaattori olisi komission yksiköissä työskentelevä neuvonantaja, ja työtä tukisi nuorisopolitiikasta vastaava pääosasto. Koordinaattorin tehtäviin kuuluisi EU:n uuden nuorisoasioita koskevan vuoropuhelun johtaminen komission puolelta, nuorten näkemysten ja EU:n nuorisoa koskevan vuoropuhelun tulosten käsittely, jotta ne voidaan jakaa asiaan liittyville komission yksiköille, sekä viestintä Euroopan parlamentin ja kansallisten päätöksentekijöiden kanssa. Koordinaattori toimisi myös ensisijaisena yhteydenottopisteenä nuorille ja heidän edustajilleen ja ohjaisi nuorille suunnattuja tieto- ja viestintätoimia yhteistyössä komission muiden asiaan liittyvien osien kanssa.

³⁴ Tämä koski yksilöihin kohdennettua rahoitusta, ja siinä voidaan käyttää myös arvioita, jotta voidaan välttää tarpeettoman hallinnollisen lisätaakan luomista raportoinnin ja tietojen keräämisen muodossa, erityisesti ohjelmissa, kuten tämän hetkessä Erasmus+-ohjelmassa, Euroopan solidaarisuusjoukoissa, työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevassa ohjelmassa, Horisontti 2020 -ohjelmassa, Luova Eurooppa -ohjelmassa, Kansalaisten Eurooppa -ohjelmassa, perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelmassa, EU:n terveysohjelmassa, Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelmassa (COSME), nuorisotyöllisyysaloitteessa, Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa, nuorten viljelijöiden ohjelmassa (yhteinen maatalouspolitiikka), EU:n vapaaehtoisavussa ja Euroopan naapuruusvälineessä.

³⁵ Ensimmäinen nuorisopolitiikkalaboratorio järjestettiin vuonna 2017 kolmen naapurimaan välillä: <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/>

kuten nuorisotakuu, Euroopan oppisopimusverkosto³⁶ ja Tartossa annettu terveitä elämäntapoja koskeva lausunto³⁷.

2) Tarkempi kohdentaminen. Komissio kehottaa jäsenvaltioita keskittymään kohdennettuihin toimiin, jotka muuntavat EU:n painopisteet kansalliseen kontekstiin sopiviksi ja jotka on yksilöity **kansallisissa toimintasuunnitelmissa**.

Näiden suunnitelmien tulisi perustua monialaiseen yhteistyöhön nuorisopolitiikan ja muiden politiikan alojen välillä ja rakentua olemassa olevien hallintomekanismien pohjalta, esimerkiksi osana kansallisen nuorisotakuuohjelman toteuttamista.

Niissä tulisi varmistaa voimakkaat yhteydet Erasmus+ -ohjelmaa täytäntöönpanevien kansallisten toimijoiden **valtioiden välisten yhteistyötoimien**³⁸ ja kansallisissa toimintasuunnitelmissa yksilöityjen politiikan ja ohjelman täytäntöönpanon yhdenmukaisuutta parantavien alueiden kanssa.

Monialaista yhteistyötä tulisi vahvistaa **kaikilla päätöksenteon tasoilla** pyrkimällä synergiaan, toimien väliseen täydentävyyteen ja nuorten suurempaan osallistumiseen. Jäsenvaltioiden tulisi kannustaa nuoria ja muita sidosryhmiä perustamaan yhteisaloitteita esimerkiksi koulutukseen, työllisyyteen, digitaalisuuteen, urheiluun, kestävyys ja kansainväliseen yhteistyöhön ja hyödyntämään EU-rahoitusta täysimääräisesti.

Vuoden 2017 kuuntelemisen teemavuonna sidosryhmät nostivat esiin seuraavia haasteita, jotka voivat toimia yleisten toimien alueina: koulutus (yleissivistävä ja ammatillinen), työllisyys (yrityksisyys), terveys (mm. mielenterveys), köyhyys (sosiaalinen syrjäytyminen), maahanmuuttajataustaisten nuorten integrointi³⁹, internet (medialukutaito), kestävyys (ilmastonmuutos).

3.2. Monitasoinen ja osallistava hallinto

Hallinnon parantaminen

Näyttöön perustuva päätöksenteko ja seuranta: Tehokas täytäntöönpano perustuu vankkaan näyttöön. **Nuorisoidindikaattorikokoelmasta** on tullut arvostettu väline nuorten tilanteeseen vaikuttavien trendien seurantaan. EU-yhteistyössä tulisi lisäksi tutkia **politiikan indikaattoreiden** käyttöä strategian⁴⁰ täytäntöönpanon seurantaan. Vuonna 2019 laaditaan EU:n rahoittamista tutkimushankkeista katsaus, jossa esitellään hankkeista saadut merkittävimmät tulokset.

Keskittyminen ja joustavuus: Strategia keskittyy EU:n yhteisiin nuorisopainopisteisiin kaikissa jäsenvaltioissa, ja siinä annetaan samalla mahdollisuus joustavuuteen yleisten toimien täytäntöönpanossa, jotta EU:n painopisteitä voidaan mukauttaa kansallisiin olosuhteisiin sopiviksi. Neuvoston odotetaan asettavan joka kolmas vuosi tehtävät **EU:n työsuunnitelmat** yhdessä komission kanssa.

Osallistava hallinto: Uusi **alusta** antaa sidosryhmille suuremman roolin strategian täytäntöönpanon koordinoinnissa ja tarjoaa mahdollisuuden vaihtaa tietoja toimista ja niiden

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147>

³⁷ https://ec.europa.eu/sport/news/20170922-ewos-navracsics-health-call-tartu_en

³⁸ Toimet, jotka ovat kansallisten Erasmus+ -toimistojen järjestämiä.

³⁹ Ulkomailta syntyneiden nuorten sekä nuorten, joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailta, osuus oli 20 prosenttia 15–29-vuotiaista EU:ssa vuonna 2014, ja tämän osuuden odotetaan kasvavan nopeasti 2000-luvun alun jälkeisten maahanmuuttajavirtojen vuoksi.

⁴⁰ Ehdotus sisältyy oheen liitettyyn komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan avoimen koordinoitimenetelmän tuloksista.

tuloksista. Komissio järjestää erityiskokouksia nuorisojärjestöjen edustajille, kansalaisjärjestöjen edustajille, EU:n toimielimille ja sosiaalisille kumppaneille.

Tehokkaampi raportointi ja arviointi: Komissio raportoi strategian täytäntöönpanosta kolmen vuoden välein jäsenvaltioiden toimittamien tietojen, nuorisoasioiden wikisivuston⁴¹ ja indikaattoreiden perusteella. Tähän sisältyvät tiedot EU-ohjelmien käytöstä poliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Komissio tekee väliarvion vuonna 2023 ja mahdollisesti katsauksen vuonna 2024. Jäsenvaltioita kannustetaan tekemään samoin.

Keskinäinen oppiminen ja tietojen jakaminen: Asiantuntijaryhmät jatkavat politiikan ohjauksen ja käytännön välineiden kehittämistä sekä hyvien käytäntöjen jakamista. Strategia tarjoaa keskinäiseen oppimiseen uusia välineitä, kuten vertaisarvioinnin ja vertaisneuvonnan. Siinä pyritään saavuttamaan järjestelmällisempi lähestymistapa laadukkaaseen nuoria koskevaan tietoon, nuorten tavoittamiseen sekä tiedon jakamiseen olemassa olevien verkostojen pohjalta.

EU-ohjelmien ja -rahastojen hyödyntäminen: Strategiassa edistetään EU-ohjelmien ja -rahastojen, kuten Erasmus+-ohjelman, Euroopan solidaarisuusjoukkojen, Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, Horisontti 2020 -aloitteen, johon sisältyvät Marie Skłodowska-Curie -toimet, Luova Eurooppa -ohjelman sekä näiden seuraajien, tehokasta käyttöä. Komissio kehottaa jäsenvaltioita tutkimaan synergiaetuja rahoituslähteiden välillä EU:n tasolla sekä kansallisella, alueellisella ja paikallistasolla.

Päätelmät ja seuraavat vaiheet

Nuorilla on oikeutettuja tavoitteita, jotka koskevat heidän tulevaisuuttaan Euroopassa. Euroopan on puolestaan tarjottava heille parempia mahdollisuuksia elämään ja toimittava heidän huolenaiheidensa pohjalta.

Strategialla rakennetaan kiinteämpää yhteyttä EU:n ja nuorten välille osallistavan ja digitaalisen vuoropuhelun kautta, saadaan tehokkaita tuloksia kohdennettujen painopisteiden ja toimien kautta ja tarjotaan tehokkaampi rakenne nuorten ideoiden keräämiseen ja välittämiseen sekä tietojen jakamiseen toimista, joita on tehty nuorten hyväksi.

Kaikkea tätä tuetaan kiinteämmillä yhteyksillä EU-rahastoihin. Nuorisostrategia pyrkii myös sidosryhmien suurempaan vastuunottoon nuorten suuremman osallistumisen sekä uusien alustojen kautta EU-tasolla ja laajemmin. Painopisteiden joustava asettaminen ja täytäntöönpano EU-tasolla tekevät strategiasta merkityksellisemmän paikallisesti samalla, kun siinä otetaan huomioon kaikkien hallintotasojen osaaminen ja komissiolta saatu tuki.

Komissio kehottaa neuvostoa hyväksymään ehdotetun nuorisostrategian vuosille 2019–2027. Strategia perustuu myös nuorisotavoitteisiin⁴², joita ehdotettiin EU:n nuorisokonferenssissa huhtikuussa 2018.

Neuvostoa kehoitetaan myös hyväksymään työsuunnitelma vuosille 2019–2021 ja ottamaan huomioon tässä tiedonannossa ehdotetut toimet, joita on esitelty laajemmin komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa avoimen koordinoitimenetelmän tuloksista.

⁴¹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>

⁴² <http://www.youthgoals.eu/>